

BERA BERA KLUBAREN PREBENTZIO ETA JARDUKETA PROTOKOLOA KIROLEAN

**BERA BERA RT
2023ko martxoa**

Autoría eta aholkularitza
Amets Castrejana Fernández
Kirol aholkularia
Berdintasunerako proiektuen koordinatzailea
ametsucf@gmail.com

AUKIBIDEA

1. Sarrerara
2. Engaiamenduak eta printzipioak
3. Babesaren aplikazio eremua
4. Babeserako ordezkaria
5. Definizioak
6. Indarkeria saihestea
7. Indarkeria hautematea
8. Jarduera protokoloa
9. Bibliografía

1. Sarrera

Zergatik da beharrezkoa Kiroleko indarkeriaren aurkako prebentzio eta jarduera protokoloa?

Izan ere, kirol-inguruneak ez dira berez seguruak, berariazko araudia behar dute haietan indarkeriarik sor ez dadin. Indarkeria **detektatu, jardun eta prebenitu** egin behar da.

Haurrak eta nerabeak indarkeriatik babesteko Lege Organikoak (LOPIVI) sustatutako interes orokorrari dagokionez, lege horren 48. artikuluari jarraiki, hau da, adin txikikoekin kirol- edo aisialdi-jarduerak egiten dituzten erakundeek, hau da, kirol-klubek eta -taldeek, erantzukizuna dute beren kirol-jardueretan indarkeriari aurrea hartzeko eta horren aurrean jarduteko protokoloa sortu eta abian jartzeko.

Kirol elkarteak egiten duen jardueran parte hartzen duten: **adin txikiko, nerabe eta pertsona heldu guztien babesatera** bideratuta egon behar du protokolo honek. Arreta berezia jarriko da beren eskubideak bereziki urratzen dituzten kolektiboetan, hala nola, indarkeria matxistaren aurrean emakumeak, nerabeak eta neskek. Kontuan hartu behar da beste indarkeria batzuek generoa diskriminazio-ardatzekin lotzen dutela: arraza, jatorria, klasea, sentitutako genero-identitatea, sexu-orientazioa edo ezgaitasuna.

Horregatik, ezinbestekoa da klubetan eta elkarteetan parte hartzen duten arduradun guztiak arlo horretan **sentsibilizatzea eta prestatzea:**

bai praktikaren eta parte-hartzaileen ganean erantzukizunen bat duten pertsonak, bai parte-hartzaileak. Ulertu behar dugu **pertsona guztiok garela prozesu erantzunkide honetako agenteak**, pertsonak babesten baititugu kirol-jardueran, haren ingurunean eta bertan gertatzen diren harremanetan.

Sentsibilizazio eta prestakuntza horri esker, **arriskuak ezagutu eta horiek gutxitzeko eta aurreikusteko lanak egin** ahal izango dira. Ondo ezagutu behar dira indarkeriari aurrea hartzeko, detektatzeko eta haien aurrean jarduteko, protokoloak dioen bezala.

Halaber, garrantzitsua da Bera Beran egiten den kirol jardueran parte hartzen duten guztien artean :

- **Protokoloaren berri ematea.**
- **Berri ematea:** Jasandako edo hautemandako erasoak **jakinarazteko edo salatze**ko **komunikazio bideak** eta **Bera Berako atal bakoitzean indarkeriaren aurkako prebentzioaz eta jarduketaz arduraduna.**
- **Berri ematea:** indarkeria-mota desberdinen aurrean **jarduteko prozedura.**

Xedea

Gizarte osoan kirola sustatzen dugu, kirol atal ezberdinetan eta elkarteak antolatzen dituen jardueretan parte hartzea bultzatuz, horretarako gure giza eta material baliabideak eskeiniz.

Ikuspegia

Diziplina anitza eredutzat duen kirol Elkarte gisa Euskadi mailan lidergoa finkatu nahi dugu. Etengabeko hobekuntza eta berrikuntza izango da gure kudeateka eredu, Bera Bera RT osatzen dugun persona guztion konpromezua, inplikazioa eta esperientzian oinarrituz. Goi mailako lehiaketan, heziketan eta kirol jardueraren sustapenean eredu izan nahi du gure kirol elkarteak.

Balioak

ELKARTASUNA, Kirol atal bakoitzaren autonomiaz haratago, guztion onerako bultzatzen dugu. Kanpora begira, gizarteak egindako edozein proposamenei irekiak gaude. **ANISTASUNA**, Edozein errealitate, pertsona eta adinari irekia dagoen Elkarte bat gara. **KONPROMEZUA**, Elkarte sentimenduarekin bat egiten dugun langile eta bolondres giza talde bat osatzen dugu. **ZINTZOTASUNA**, Argiak eta gardenak gara. Ez dugu promesten bete ezin duguna. Gure erruak aitortzen ditugu eta erronkei zintzotasunez egiten diegu aurre. Kirol etikak gidatzen gaitu. **IRAUNKORTASUNA**, Sinisten dugun gauzengatik eta zehaztutako helburuak lortze arren borrokatzen dugu. Proposatutako proiektu guztiak aurrera ateratzen saiatuak gara.

DOKUMENTUAREN FITXA TEKNIKOA / FICHA TÉCNICA DEL DOCUMENTO	
Izenburua <i>Título</i>	PREBENTZIO ETA JARDUKETA PROTOKOLOA KIROLEAN <i>PROTOCOLO DE PREVENCIÓN Y ACTUACIÓN FRENTE A LA VIOLENCIA EN EL DEPORTE</i>
Onarpen-data <i>Fecha de aprobación</i>	2024KO MARTXOA <i>MARZO DEL 2024</i>
Onespen-organoa <i>Órgano de aprobación</i>	BERA BERA RT.KO ZUZENDARITZA <i>JUNTA DIRECTIVA DEL BERA BERA RT</i>
Indarraldia <i>Vigencia</i>	4 URTE (2028, eguneratze data) <i>4 AÑOS (2028, fecha de renovación)</i>
Helburuak <i>Objetivos</i>	BERA BERA KIROL PRAKTIKETAN ETA SOZIALIZAZIOAN GERTA DAITEZKEEN INDARKERIAK DETEKTATZEA, PREBENITZEA ETA HAI EI AURRE EGITEA. ESPAZIO SEGURUAK ETA TRATU ONEKOAK SUSTATZEA <i>DETECTAR, PREVENIR Y ACTUAR FRENTE A LAS VIOLENCIAS QUE PUEDAN DARSE EN LOS ENTORNOS DE PRÁCTICA DEPORTIVA Y SOCIALIZACIÓN DEL BERA BERA. PROMOVER ESPACIOS SEGUROS Y DE BUEN TRATO</i>
Babes-arloan erakundearen arduraduna <i>Persona responsable en protección de la entidad</i>	Izena eta Abizenak - Nombre y Apellidos: Bera Bera RT: IGOR ETXEBERRIA DIEZ Atalak – Secciones: baloncesto-GORKA MANEIRO, VANESA ASENSIO y NESTOR LOPEZ-GARIN; balonmano-MARIA GRACIA y NELY CARLA ALBERTO; voleybol-UXUA HUIZI; rugby-LALO ALONSO y ITXASO PEREZ; cicloturismo-ANGEL RICO; patinaje-NICOLAS ALONSO; karate-JESUS MURUA; surf-PABLO FEIJOO; laboral-OIHANA PIQUERO; Manteo y Tamborrada-OIANE SARATXAGA; Sociedad Gastronómica-ANDER LAZPITA Izendapen-data - Fecha de designación: 2024ko urtarrila 26an - 26 de enero del 2024 Akta zbk. - Nº acta: ACTA NOMBRAMIENTO
Irismena (Protokolo hau aplikatuko zaien talde edo kolektiboak; barne eta kanpokoak) <i>Alcance</i> (Grupos o colectivos a los que se aplica este protocolo; interno y externo)	Kirolaren arloan - En el ámbito deportivo: Bera Berako atal guztiak: saskibaloia, saskibaloia gurpil-aulkian, eskubaloia, boleibola, errugbia, zikloturismoa, patinajea, karatea eta surfa; horietan aurreikusitako jardueran parte hartzen duten pertsona guztiak, haien familiei eta laguntzaileei, eta horien arduradun guztiak, teknikari, zuzendari eta laguntzaileei. Bera Berak kudeatzen duen Manteo kiroldegian eskaintzen diren instalazio eta jardueren erabiltzaile guztiak. <i>A todas las secciones del Bera Bera: baloncesto, baloncesto en silla de ruedas, balonmano, voleybol, rugby, cicloturismo, patinaje, karate y surf; a todas las personas que participan de la actividad prevista en ellas y a sus familias y acompañantes; así como a todos los responsables de las mismas, personal técnico, directivo y colaborador. A todas las personas usuarias de las instalaciones y actividades ofertadas en el Polideportivo Manteo que gestiona el Bera Bera.</i> Lan esparruan - En el ámbito laboral: Bera Berako langile guztiak, honako hauek barne: administrazio eta kudeaketa zatia; kirol teknika (aretoko eta kirol eskoletako monitorea); mantentze, atezaintza, garbiketa edo kafetegiko langileak. <i>A toda la plantilla del Bera Bera, incluida: la parte administrativa y gestora; la técnica deportiva (monitoras/es de sala y de escuelas deportivas); el personal de mantenimiento, conserjería, limpieza o cafetería.</i> Gizarte esparruan - En el ámbito social: Elkarte gastronomiko eta Danborradako arduradun eta partaideak. <i>A las personas responsables y participantes en la Sociedad Gastronómica y de la Tamborrada.</i>
Erlazionatutako dokumentuak (entitatearen kode etikoa, haurren parte hartzerako estandarrek...) <i>Documentos relacionados</i> (código ético de la entidad, estándares de participación infantil...)	KIROLARIAREN jokabide-kodea - <i>Código de Conducta de DEPORTISTA</i> TEKNIKARIEN jokabide-kodea - <i>Código de Conducta de PERSONAL TÉCNICO</i> SENIDEEN ETA LAGUNTZAILEEN Jokabide Kodea - <i>Código de Conducta de FAMILIARES y ACOMPAÑANTES</i> ALDAGILEN eranskina - <i>Anexo VESTUARIOS</i> HARMAILEN eranskina - <i>Anexo GRADAS</i> Eranskina: KOMUNIKAZIO ETA SARE DIGITALAK - <i>Anexo COMUNICACIONES y REDES DIGITALES</i>
Komunikazioa (internet loturak) <i>Comunicación</i> (enlaces a documentos)	Programa CENTINELA (enlace) ZURE TALDEA GARA (enlace)

2. Kompromisoak eta printzipioak

Adingabeak eta helduen babestea kirol entitate guztien betebeharra da, pertsonen ongizatea bermatzeko eta kirola egiteko espazio segurua eskaintzeko.

Bera Beraentzat, ezinbestekoa da betebeharr hori egunerokotasunean betetzea eta ezagutzera ematea. Horregatik, **babesarekin dugun konpromisoa** argia da, eta **protokolo** honetan zehaztuko da. Gure entitatean **haurrak, nerabeak eta helduak babesteari lotutako alderdi garrantzitsu guztiak protokolo honetan jasoko dira.**

Horrez gain, **konpromisoa** hartzen dugu, kirola egitearekin lotutako pertsona guztiek **protokolo hau ezagutu, hedatu eta errespetatu dezaten.**

Egunerokoan sor daitezkeen **indarkeria eta gatazka egoeretan honako hau bermatzeko konpromisoa** hartzen dugu:

- Gure jardueretan parte hartzen duten haur, nerabe eta helduen guztien **ongizatea**.
- **Garapen fisiko, emozional eta psikologikorako espazio osasungarri eta segurua** izatea.
- Profesional, boluntario, familia eta partehartzaile guztiak **tratu ona**, harreman guztietarako ezinbesteko tresna modura.

Pertsonen babesteko protokolo honen **printzipioak** honako hauek dira:

- Haurren, nerabeen eta helduen **ongizatea eta tratu onak** guztien arteko harremanetan.

- Parte hartzen duten haurren, nerabeen eta helduen **eskubiden errespetua eta interesak defendatzea.**

- **Aniztasunarekiko errespetua.** Pertsona guztiek parte hartzea, adina, identitatea eta genero-adierazpena, sexu-orientazioa, arraza, etnia, jatorria, erlijioa, gaitasunak kontuan hartu gabe. **Diskriminaziorik eza sustatzea, genero ikuspegia**, baita desgaitasunaren zeharkako ikuspegia ere, kirol jardueraren graapean txertatuta.

- **Legeak betetzea eta prebentzioaren nagusitasuna.** Protokoloaren helburua ez da zigortzea, baizik eta prestatzea, kirol arloko indarkeria **prebenitzeko kultura** sortze aldera.

- **Isilpekotasuna.** Jarduera guztiak **konfidentzialtasuna** ahalik eta hobekien gordetzeko printzipioa betez egongo dira. **Datu pertsonalen babesa** Lege Organikoan. 2021/07.

- **Errepresaliak debekatzea.** Ikerketa-prozesu ireki batean rol desberdinetan parte hartzen duten pertsonen errepresaliak debekatzea. Parte-hartzaileek gainerako parte-hartzaileen eta beren duintasuna errespetatuko dute.

- **Inpartzialtasuna eta bidezko tratamendua** alde guztientzat.

- **Sen ona eta arrazionaltasuna.** **Prebentzio kultura** sortzea prozesu logiko eta etengabea da. Sortzen diren indarkeria egoerak modu orekatuan aztertu behar dira. Horrek protokoloaren eraginkortasuna murriztea eta porrot egitea ekar dezake eta. **Jarduerak arretaz eta azkar** egin behar dira, **protokoloak prozedura arina, sinesgarria, gardena eta bidezkoa izan behar du.**

3. Babesaren aplikazio eremua

Bera Bera RTk kirola diziiplina anitzeko eredu baten bidez sustatzen du:

- Hainbat **kirol-atal** ditu: errugbia, saskibaloia, gurpil-aulkiko saskibaloia barne, eskubaloia, karatea, zikloturismoa, boleibola, surfa eta patinajea.
- **Manteo kiroldegiko udal instalazioak** kudeatzen dituen kluba da, eta bertan **kirol jarduerak** antolatu eta egiten ditu denentzat. Talde kudeatzaile horrek berak **eskola kiroleko programak** sortzen ditu eta **begiraleak koordinatzen** ditu lankidetzan aritzen den eskolekin. Eta **kirolari eta gizarte-arloari lotutako ekitaldiak** antolatzen ditu, hala nola Donostia-Ba-Donostia bizikleta-martxa edo Sagues Basque Beer Festival.
- Danborradaren eta Amarako Elkarte Gastronomikoaren artean afiliatutako **zati soziala** ere badu.

Horretarako, klubarekin zerikusia duten pertsonen sare zabala du (kirol jardueretan parte hartzen dutenak, boluntarioak, langile kontratatuak edo azpikontratatuak).

Klubak konpromisoa hartzen du gune **babesleak eta indarkeriarik gabeko jarduerak sustatzeko pertsona guztientzako**, baita klubak bere jarduera gauzatzen duen **instalazio guztietan** ere.

Ildo horretatik, protokolo honek eragina du aipatutako kirol-ataletan parte hartzen duten pertsona guztiengan eta horiek zuzentzen dituzten instalazioetan; Manteoko udal-instalazioen erabiltzaile partikularrengan, jardueretan, eskola-kiroleko programetan edo ekitaldietan parte hartzen dutenengan; bai eta klubak boluntarioak eta enplegatuak edo azpikontratatuak direnengan ere. Aipatutako protokoloaren aplikazio eremuan sartzen diren pertsona guztiek pertsonen duintasuna errespetatu behar dute, pertsona horien eta beren gain indarkeria eragiten duten jokaerak saihestuz.

Erreferentzia-esparrua

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari buruzko nazioarteko, estatuko eta autonomia erkidegoko araudia hartu dugu abiapuntu, bai eta **emakumeen aurkako indarkeria** erazteari buruzkoa ere. Kirol-arloko sexu-jazarpenari eta -abusuari buruzko erreferentziatzko arau-esparrua izan da. Gaur egun, esparru horri **haurren eta nerabeen babesari** dagokiona gehitzen zaio. Halaber, **aniztasuna errespetatu eta barneratzeko araudiak**, hala nola ezgaitasunaren legea edo trans eta LGTBI taldeentzako berdintasunaren legea.

Beraz, protokolo hau sortzeko **erreferentziatzko legeria** hau da:

- 2022ko berdintasun-legeak, estatukoak eta autonomia-erkidegokoak, berdintasunaren aldeko eta indarkeria matxistaren aurkako herri-itun bat ezarri nahi dutenak (1/2022 Euskal Autonomia Erkidegoa; 15/02022 Espainia)
- Genero-indarkeriaren aurkako babes osoko neurriei buruzko 2004ko Lege Organikoa.
- LOPIVI (8/2021 Lege Organikoa) haurrak eta nerabeak indarkeriatik erabat babesteko legea da.

- 1/2013 Legegintzako Errege Dekretua, desgaitasuna duten pertsonen eskubideei eta haien gizarteratzeari buruzko Lege Orokorraren Testu Bategina onartzen duena.
- 4/2023 Legea, otsailaren 28koa, trans pertsonen benetako eta benetako berdintasunari eta LGTBI pertsonen eskubideak bermatzeari buruzkoa.

Kirol antolatuari aplikatutako arau-esparru horrek helburu hauek ditu:

- Hautzaroan, nerabezaroan eta helduetan kirolean gerta daitezkeen indarkeriazko egoeretan **prebentzioa, detekzio goiztiarra eta eskuhartzea**. Talde hautsitakoak barne: emakumeak, neskatoak, desgaitasunak dituzten pertsonak, trans eta LGTBI kolektiboak, migratuak eta arrazoituak, besteak beste.
- **Pertsona guztientzako ingurune seguruak, berdintasunezkoak eta barneratzaileak eraikitzea.**

4. Babeserako Ordezkaria

Babeseko ordezkariak gidatu eta kudeatuko du Bera Bera babesteko estrategia osoa. Hori izendatzeko, legean ezarritako irizpideak hartuko dira kontuan. Bera Berrak 9 kirol atal dituenez eta Manteoko Udalaren kirol instalazioa kudeatzen duenez, atal eta instalazio bakoitzeko Babes Ordezkari bat izendatu beharko du, Gerentziaren ebazpenaren bidez.

Babeserako Ordezkaria harremanetarako pertsona izango da Donostia Kirola erakundearen, beste erakunde edo antolakunde batzuetako eragileentzat, kirolariekin zerikusia duten gai guztietan. Era berean, gaien adituak diren zerbitzu publiko, agintari eskudun eta gizarte zibileko erakunde guztiekin harremanetan egoteaz arduratuko da, beharrezkoa izanez gero, aholkua eta laguntza eskatzeko.

Babeserako Ordezkariaren karguari lotutako **eginkizunak** honako hauek dira:

- Erakundearen indarkeriaren aurkako **babes-politikak garatzeko eta ezartzeko lanen buru** izatea.
- **Erreferentea izatea kirolariek eta klubaren** lotutako pertsonen beren kezkak adieraztera joan ahal izateko.
- **Komunikazio-kanalaren bidez** iristen diren **eskaerei erantzutea.**
- **Protokoloan aurreikusitako jarduketa-prozedura izapidetzea,** beharrezkoa denean.
- **Ezarritako prebentzio-neurrien ezarpena gidatzea.** Informazioa, hedapena eta prestakuntza.

- **Protokoloa behar bezala ezartzen dela ziurtatzea**, haren jarraipena egitea eta beharrezkotzat jotzen diren hobekuntzak proposatzea.
- **Erreferentea izatea beste erakunde batzuei begira**, kirolariak eta babestearekin zerikusia duen guztian.

ACTA DE NOMBRAMIENTO DE LAS PERSONAS DELEGADAS DE PROTECCIÓN PARA LA IMPLANTACIÓN DEL PROTOCOLO DE PREVENCIÓN Y ACCIÓN FRENTE A LA VIOLENCIA DEL CLUB DEPORTIVO BERA BERA RT

En Donostia – San Sebastián, siendo las 19:30 Horas del día 26 de enero de 2024, se reúne la Junta Directiva en representación del club deportivo Bera Bera RT y entre otros puntos del orden del día se acuerda nombrar a las personas delegadas de protección para la implantación del protocolo de prevención y acción frente a la violencia en el deporte del club.

Siendo la Junta Directiva el órgano legítimo del club para adoptar esta decisión, se adopta el siguiente

ACUERDO:

Quedan nombradas las siguientes **PERSONAS DELEGADAS DE PROTECCIÓN PARA LA IMPLANTACIÓN DEL PROTOCOLO DE PREVENCIÓN Y ACCIÓN FRENTE A LA VIOLENCIA DEL CLUB DEPORTIVO BERA BERA RT:**

RESPONSABLE GENERAL: IGOR ETXEBERRIA
POLIDEPORTIVO MANTEO - TAMBORRADA: OIANE SARATXAGA
LABORAL: OIHANA PIQUERO
RUGBY: LALO ALONSO – ITXASO PEREZ
BALONCESTO: GORKA MANEIRO – VANESA ASENSIO – NESTOR LOPEZ-GARIN
BALONMANO: MARIA GRACIA – NELY CARLA ALBERTO
KARATE: JESUS MURUA
PATINAJE: NICOLAS ALONSO
SURF: PABLO FEIJOO
VOLEIBOL: UXUA HUIZI
CICLOTURISMO: ANGEL RICO
SOCIEDAD: ANDER LAZPITA

En Donostia, a 26 de enero de 2024

Igor Vara Alvarez
Secretario Club Bera Bera RT

5. Definizioak

Tratu ona

Haurren, nerabeen eta helduen oinarrizko eskubideak errespetatuz printzipio hauek aktiboki sustatzen dituen tratua da tratu ona: elkarrenganako errespetua, gizakiaren duintasuna, bizikidetzaren demokratikoa, gatazken konponbide baketsua, legearen aldetik babes berbera jasotzeko eskubidea, aukera-berdintasuna, eta haurrak, nerabeak eta helduak diskriminatzeko debekua (LOPIVIren 1.3 artikulua).

Ingurune seguruak

tratu emozional eta fisiko ona bermatzen duena, indarkeriarik, abusurik edo esplotaziorik gabe, eta giza eskubideak errespetatzen dituena.

Pertsona helduen ardura da adin txikikoen, nerabeen eta jardueran laguntzen eta gainbegiratzeko dituzten gainerako helduen interesak eta eskubideak zaintzea. Hori lortzeko, bertan ager daitezkeen arriskuak aurreikusi, minimizatu eta eragin behar dituzte.

Indarkeria

Adingabeak, nebareak eta helduak beren eskubideez eta ongizateaz gabetzen dituen ekintza, ez-egite edo tratu zabor oro, baldin eta haien garapen fisiko, psikiko edo sozial ordenatua mehatxatzen edo oztopatzen badu, indarkeria hori gauzatzeko modua eta bitartekoa gorabehera, baita informazioaren eta komunikazioaren teknologien bidez gauzatutakoa ere; bereziki, indarkeria digitala. (LOPIVIren 1.2 artikulua)

Indarkeriatzat joko da: (LOPIVIren 1.2 artikulua, 2. puntua):

- Tratu txar fisiko, psikologiko eta emozionala.
- Zigor fisikoak, umiliagarriak eta laidogarriak.
- Arduragabekeria eta tratu zabarra.
- Mehatxuak, irainak eta kalumniak.
- Esplotazioa, sexu indarkeria barne.
- Ustelkeria; haur pornografia; adingabeen prostituzioa.
- Eskola jazarpena, sexu jazarpena, ziberjazarpena.
- Pornografia eskatu gabe eskura jartzea.
- Sexu estortsioa.
- Genero indarkeria.
- Mutilazio genitala.
- Gizakien salerosketa, edozein helburutarako izanik ere.
- Ezkontza behartua eta haur ezkontza.
- Datu pribatuak publikoki zabaltzea, bai eta familia eremuan edozein indarkeriazko portaera izatea ere.

Emakumeen aurkako indarkeriari begira:

Indarkeria matxista

Emakumeen eta gizonen arteko desberdintasun estrukturalen dauka jatorria. Bere helburua emakumeen kontrola da eta bere erabilera emakumeak obeditzea lortzea eragina du.

Indarkeria sexista

Emakume izateagatik jasaten den indarkeria da, haien gaineko kontrol eta nagusitasuna iraunaraztea du helburua.

Genero-indarkeria

Genero-indarkeriaren aurkako oso-osoko babes neurriei buruzko 2004ko Lege Organikoaren arabera: Genero-indarkeria da: Indarkeriazko egintza oro, fisikoa nahiz psikologikoa, baita sexu askatasunaren aurkako erasoak, mehatxuak, derrigortzeak edo nahierara askatasunaz gabetzea ere, gizonezkoek beren ezkontide diren edo izan diren emakumeei, edo haiekin antzeko maitasun-harremanak dituzten edo izan dituzten emakumeei ezartzen dizkietenak, nahiz eta elkarbizitarik ez izan.

Sexu erazoak

Pertsonen onartzen ez duten edozein sexu-ekintza hartzen du barne, (emakumea, emakumeen aurkako indarkeriaren kasuan) baita exhibizionismoa, behatzea eta inposatzea ere, indarkeria, kardia edo manipulazio emozionalaren bidez, nahiz eta erasotzaileak emakumearekin ezkontza-, bikote-, afektibitate- edo ahaidetasun-harremana izan.

Sexu-jazarpena eta sexuagatik jazarpena

Sexu-jazarpena sexu-izaerako jokabide oro da, lan- edo partaidetza-harreman baten ondorioz garatzen dena, kideen, goragorakoan edo behegogokoan parte. Bere helburua edo ondorioa (lan- edo partaidetza-) ingurune gogorra, beldugarria edo iraingarri sortzea da, egonkortasun fisikoa eta emozionala arriskuan jartzen, bai eta biktimaren (lan- edo partaidetza-) jardura ere.

Sexuagatik jazarpena keinuz, hitzez edo jarreraz egiten den jokabide oro da, genero-estereotipoen ondorioz, kideek, hierarkian goragokoek edo behekoek egiten dutena. Erakunde baten esparruan, lan- edo partaidetza-harreman baten esparruan gertatzen da, pertsonaren osotasun fisiko edo psikologikoaren aurka atetatuz eta beldugarria edo iraingarria den ingure bat sortuz.

Emakumeen aurkako indarkeria interseksionala

Intersekzioen arteko ikuspegitik, kontuan hartu behar ditugu pertsonen aurrez aurre dituzten egiturazko indarkeria ugariak. Generoari (emakumea) ezberdintasunaren beste ardatz batzuk gehitzen zaizkio, hala nola ezgaitasuna, arraza, jatorri-migrazioa, erlijioa, ideologia, hizkuntza edo klasea, besteak beste. Horiek ahultasuna larriagotzen dute, eta, beraz, diskriminazioa eta gizarte-bazterketa jasateko arrisku handiagoa, bai eta aurreko indarkeriei aurre egiteko arriskua ere. Aurreiritzien era estereotipoen ondorioz, euren buruaz duten irudia nahiz giza eskubide eta eskubide zibilak dituzten herritar izatearen pertzepzioa desitxuratzen dira.

Beste indarkeria matxista batzuk

Genero identitate, adierazte eta sexualitate normatiboari erantzuten ez dioten pertsonen jasaten dituzten indarkeriak dira; esaterako LGTBQIA+ kolektiboak. Lesbofobia, transfobia eta homofobia bezalako indarkeriak, besteak beste.

Indarkeria motak

IINDARKERIA MOTAK KIROLEAN:		IINDARKERIA MOTAK ADIBIDEAK KIROLEAN:	
NORBERAREN AURKAKOIA (bere buruari nahita egindako kaltea) AUTOZAINKETA sustatzea; inkestak eta elkarrizketak egitea; Ondo pasatzen duten begiratzea; konfiantzazko inguruneak sortzea		Suizidioa	
		Suizidio ahalegina eta nork bere buruaz beste egiteko asmoa,	
		Autolesioak	
		Elikadura nahasmenduak	
		Nork bere buruari agindutako gaintrenamendua.	
		Laguntzarik, gainbegiradarik eta zainketa egokirik eza.	
		Ikasketak uztera behartzea.	
		Ekipamendu egokirik eza.	
PERTSONA BATEK (EDO GEHIAGOK) Kirolarien (lankideen eta aurkarien) arteko errespetua sustatzea. teknikariak eta arduradunak, Arbitraje, kudeaketa eta beste eginkizun batzuetako langileak.	ZABARKERIA (Tratu txar mota da, behar bezala zaintzen ez dutenean eta jaramonik egiten ez diotenean)	Umiliazioak, pertsona baten itxura gaitzestea.	
	INDARKERIA PSIKOLOGIKOA/EMOZIONALA. Kontaktua fisikorik gabe egiten diren eraso mota guztiak, pertsonen kalte emozionalak eta psikologikoak sortzen dizkietenak. Pertsona batek edo gehiagok aldi batera egindakoa izan daiteke. Ahoz egiten da, baita keinuak, begiradak eta abarrak ere.	Ez ikusiarena egitea edo jolasetatik eta taldearen jardueretatik baztertzea.	
	INDARKERIA FISIKOA. Lesioak, kalte psikologikoak eta/edo garapen nahasmenduak eragiten dituen edo eragin ditzakeen indar fisikoa edo ahalmena nahita erabiltzea.	Kirol espektatiba handiegien ondorioz sortzen den gehiegizko presioa	
	SEXU INDARKERIA (Norbaiteen sexu askatasunaren aurkako ekintzak, pertsona batek baimenik gabe egiten dituenak)	Talde jazarpena eta/edo ziberjazarpena (IKTen bidez, sare sozialen bidez)	
		Adingabeak gehiegi babestea, beren autoestimua eta autonomiaren Garapena eragotziz, adinaren arabera.	
		Eraso fisikoa: kolpeak, ostikadak, zangotrabak, atximurrak, bultzadak...	
		Ariketa fisikoak egitera behartzea, zigor moduan.	
		Elikadura osagarriak hartzea behartzea.	
		Bortxazko inimizitate errotuak.	
		Nahitaez entrenatzera edo lehiaketan parte hartzea behartzea, Intentsitate kaltegarriarekin. lesionatuta egon arren edo	
		KONTAKTURIK GABE	
		Deseroso sentitzea eragiten duten iruzkin, begirada edo keinu lizunak.	
		Adingabeak behar duen intimitatea ez errespetatzea.	
		Exhibizionismoa adingabearen aurrean edo online.	
		Sexu edukia duten irudiak grabatu, bidali eta/edo partekatzea.	
		Sexu estortsioa, sexuzko eskakizun batzuk betetzeagatik sari bat eskaintzea	
		Sexu jazarpena edo ziberjazarpena.	
		KONTAKTUAREKIN	
		Nahita egindako kontaktu fisikoa, baimenik gabe, hala nola musu ematea, adingabea masturbatzea,...	
		Bortxaketa	
		Prostituzioa	
		La prostitución	
TESTUINGURUKO INDARKERIA (Jarduera egiten den testuinguruaren eraginez sortzen den indarkeria) Erabakiak hartzeko prozesuetan parte hartzea sustatzea. Entzutea, komunikaziorako konfiantza sustatzea		Aurrekontua generoen artean berdina ez banatzea	
		Tratua desberdina	
		Babesteko Araudirik eza	
		Sentsibilizazio- eta prestakuntza-kanpainarik ez egitea	
		Instalazio, materialak eta ordutegiak desegokiak	
		Hasiberri-sariaren kultura	
		Profesional bihurtzea, isilpeko kontratuen bidez;	

Jokabide desegokiak

Jokabide desegokiak eta desegokiak saihesteko; izan ere, jokabide horiek, indarkeria-kasuak izan ez arren, gaizki uler daitezke, eta, jakina, jokabide horien ondoreza eta deserosotasuna eragin dezakete.

Saihestu beharreko jokabideak dira, adibidez:

- Kontaktu fisikoa behar ez izatea.
- Izaera sexuarekin konnotazioekin txantxak egitea.
- Hizkera zakarra erabiltzea.
- Ibilgailuetan bakarrik joatea ardura daukazu adingabeekin, nerabeekin edo helduekin.
- Aldagela edo bulego batean bakarrik geratzea .
- Sareen edo telefonoaren bidez adingabe bakar batekin komunikazioak ezartzea...

Lekukoak

Kirolari bat indarkeriak jasaten ari den susmoa edo ezagutza izan arren, ezer ere egiten ez duten horiek. Jarrera pasiboan, eskurik ez hartzearen, ukazioen edo kirol arloan erabakiak hartzeko eskumena duten postuetan dauden pertsonen isiltasunaren eraginez, jazarpenaren eragin psikologikoak handiagoak izaten dira. Konplizeen gelditasunak, portaera bortitz horien aurrean, legezkoak eta/edo gizartean onartuak diren ustea sorrarazten dute jazarpena jasan dute emakumeengan, indarkeriak irauaraziz eta horiek desagerraraztea galaraziz.

Adostasuna kirolean

Norbaiti zerbait egiteko baimena ematea da. Nork bere burua eroso sentitzeko baimena izateko eta erabakitze eskubidea, eta kirolaren esparruan bizitzako beste alderdi batzuetan bezain garrantzitsua da.

- Helburu nagusia da zerbait **adostea** gertatu baino lehen, zure eta zurekindagoen pertsonaren arteko **ulermena** sortzeko.
- **Baimena ezin da behartu**, eta **edozein unetan ken dezakezu** sentitzen duzunarekin eroso sentitzen ez bazara.
- Bakarrik “Bai” da “Bai”. **Baimen inplizitua ez da existitzen**. Norbait bere adostasuna adierazteko moduan ez badago, orduan ere ez da hori emateko gai.

Erreferentziazko legeria hau da:

Bakarrik “bai” da “bai”. *Sexu Askatasunaren Berme Integralari buruzko Lege Organikoa, LOGILS.*

Arauaren gakoa ADOSTASUNA da. Beste inoiz ez da frogatu behar biktima perfektua denik: sufrিতua, laidotua, zauria... sinesgarria izateko.

SITUACIONES, ACTITUDES Y COMPORTAMIENTOS INADMISIBLES

EGOERA, JARRERA ETA PORTAERA ONARTEZINAK

Guía para la prevención de acoso y abuso sexual a mujeres en el deporte. Emakunde (2015)

SITUACIONES GENERALES Relaciones entre cuerpo técnico y deportistas EGOERA OROKORRA entrenatzaileen eta kirolarien artean	COMUNICACIÓN VERBAL Expresiones, comentarios HIZKETA BIDEZKO KOMUNIKAZIOA adierazpenak, komentarioak	COMUNICACIÓN NO VERBAL Gestos o actos de naturaleza sexual HIZKETAZ KANPOKO KUMINIKAZIOA Sexu-izaera duten keinuak eta ekintzak	CONTACTO FISICO KONTAKTU FISIKOA
- <i>Hacer preguntas incómodas acerca de su vida privada</i> - <i>Hacer preguntas acerca de su vida sexual</i> - <i>Inmiscuirse en su vida privada</i> - <i>Realizar llamadas de teléfono de forma continua</i> - <i>Ejercer el control de la vida privada</i> - <i>Ir a buscarla al centro educativo o de trabajo</i> - <i>Provocar encuentros, aparentemente casuales y reiterados</i> - <i>Entrar en el vestuario sin pedir permiso</i> - <i>Permanecer en el vestuario mientras no han terminado de ducharse o vestirse</i> - <i>Observar clandestinamente en vestuarios, servicios, etc.</i> - <i>Estimular o permitir el consumo de alcohol durante los viajes: en los medios de transporte; después de la competición; en fiestas o celebraciones</i> - <i>Relaciones duales entre el entrenador y una sola deportista: compartir vestuario, ducharse con ella</i> - <i>En los viajes compartir habitación</i> - <i>Convocar a sesiones de entrenamiento individual</i> - <i>Invitarlas a su casa</i> - <i>Propuestas, invitaciones e incitaciones explícitas de carácter sexual</i> - <i>Ofrecer ventajas deportivas a cambio de servicios sexuales</i>	<i>Comentarios sexistas, despectivos o inadecuados:</i> - <i>que cuestionan o ridiculizan a las mujeres en general, así como a las deportistas por ser mujeres</i> - <i>acerca de algún aspecto o característica corporal</i> - <i>acerca de la forma de vestir y arreglarse</i> - <i>Palabras soeces, tacos y expresiones de naturaleza sexual</i> - <i>Bromas, burlas o chistes que ridiculizan a las mujeres</i> - <i>Expresiones, bromas y opiniones homófobas, ya sean de carácter general o que hagan alusión a la orientación sexual de una deportista</i> - <i>Expresiones cargadas de agresividad que provocan malestar y crean un ambiente hostil</i> - <i>Expresiones cargadas de agresividad que provocan miedo o temor</i> - <i>Pullas o insultos con connotación sexual</i> - <i>Instrucciones y correcciones táctico-técnicas de forma grosera, con palabras soeces e insultos</i> - <i>Intimidación verbal a través de propuestas de carácter sexual</i>	- <i>Miradas lascivas o insistentes</i> - <i>Silbidos</i> - <i>Expresiones faciales o corporales</i> - <i>Mostrar imágenes pornográficas u objetos con contenido sexual</i> - <i>Visualizar videos o películas erótico-pornográficas</i> - <i>Utilización inadecuada de nuevas tecnologías:</i> - <i>Mensajes incómodos a través de comunicación instantánea</i> - <i>Comunicación o seguimiento no deseado a través de las redes sociales</i> - <i>Correos electrónicos con contenido sexual</i> - <i>Llamadas perdidas insistentes</i>	- <i>Excesivo e inadecuado acercamiento en el contacto corporal, abrazos, apretones, etc.</i> - <i>Tocamiento de ciertas partes del cuerpo: nalgas, pechos, genitales...</i> - <i>Pelliczos y cachetes</i> - <i>Atraer con un abrazo en el intento de besar a la deportista</i> - <i>Besar a la fuerza</i> - <i>Actos sexuales no consentidos</i> - <i>Intento de violación</i> - <i>Violación</i>
<i>Bere bizitza pribatuari buruzko galderak egitea</i> - <i>Bere bizitza sexualari buruzko galderak egitea</i> - <i>Bere bizitza pribatuan sartzea</i> - <i>Telefono deia etengabe egitea</i> - <i>Bizitza pribatua kontrolatzea</i> - <i>Ikastetxera edo lantokira bere bila joatea</i> - <i>Itxuraz ustekabeak diren topaketak probokatzeko, behin eta berriz</i> - <i>Aldagelan baimenik eskatu gabe sartzea</i> - <i>Dutxatzen edo janzen ari diren bitartean aldagelan jarraitzea</i> - <i>Aldagelatan, komunetan... modu klandestinoan behatzen aritzea</i> - <i>Bidaietan alkoholaren kontsumoa onartzea edo bultzatzea: garraiobideetan; lehiaketaren ostean; jaietan edo ospakizunetan</i> - <i>Emakume kirolari bakarraren eta gizonen arteko entrenatzailearen arteko harreman duala: aldagela konpartitzea, berarekin dutxatzea</i> - <i>Bidaietan logela konpartitzea</i> - <i>Entrenamendu indibidualak jartzea</i> - <i>Bere etxera gonbidatzea</i> - <i>Espazituki sexu-itxurako proposamenak, gonbidapenak eta bultzadak egitea</i> - <i>Sexu-zerbitzuen trukean kirolonurak eskaintzea</i>	<i>Komentario sexistak, mespretxuzkoak edo ezegokiak:</i> - <i>Gorputzeko ezaugarriren bat edo itxura dela-eta emakumeak, bai orokorrean bai emakume izateagatik, zalantzan jartzen edo barregarri uzten dituztenak.</i> - <i>Janzkera edo apaintzeko moduari buruzkoak</i> - <i>Sexu-izaera duten hitz itsusiak, biraoak eta espresioak</i> - <i>Emakumeak barregarri uzteko txantxak, burlak edo txisteak</i> - <i>Emakume kirolari baten sexuorientazioari buruzkoak, edo orokorrean egiten diren adierazpen, txantxa edo iritzi homofoboak</i> - <i>Aurkako giroa eta ezinegona eragiten duten agresibitatez betetako adierazpenak</i> - <i>Beldurra eragiten duten agresibitatez betetako adierazpenak</i> - <i>Sexu-konnotazioa duten ziriak edo biraoak</i> - <i>Hitz itsusiak eta biraoak baliatuta emandako instrukzio eta zuzenketa taktikoak zein teknikoak</i> - <i>Hitzez sexu-izaera duten proposamenekin beldurrara</i>	- <i>Begirada lizunak edo etengabeak</i> - <i>Txistuak</i> - <i>Aurpegi edo gorputzadierazpenak</i> - <i>Pornografia-irudiak edo sexuedukia duten irudiak erakustea</i> - <i>Bideo edo film erotikoak edo pornografikoak ikustea</i> - <i>Teknologia berrien erabilera ezegokia:</i> - <i>Mezu ezerosoak bat-bateko komunikazioa erabilia</i> - <i>Sare sozialak baliatuta, nahi ez den jarraipena edo komunikazioa</i> - <i>Sexu-edukia duten posta elektronikokoak</i> - <i>Behin eta berriz egindako dei Galduak</i>	- <i>Gorputz-kontaktu handia edo ezegokia, besarkadak, estutzeak...</i> - <i>Gorputzeko hainbat atal ukitzea: ipurdia, bularrak, genitalak...</i> - <i>Atximurkadak eta txaloak</i> - <i>Emakume kirolaria besarkada batekin hurbilaztea, eta ondoren musu ematen saiatzea</i> - <i>Derrigorrean musu ematea</i> - <i>Baimenik gabeko sexuharremanak</i> - <i>Bortxaketa saiakerak</i> - <i>Bortxaketak</i>

6. Indarkeria saihestea

Protokolo honen helburu nagusia prebentzio lana egitea da, Bera Berak eskaintzen duen kirol praktikaren ingurunean indarkeria egoerarik gerta ez dadin.

Babes-ordezkariaren figura izango da beharrezko prebentzio-neurriak abian jartzeko prozesuaren buru, eta neurri horien segimendua egingo du.

Bera Beran indarkeria prebenitzeko neurriak:

- Bera Bera klubaren kirol arloko indarkeriaren aurkako prebentzio eta jarduketa **protokoloa ezarri eta zabaltzea.**
- **Sexu arloko delituen ziurtagiri negatiboaren betebeharra**, klubaren jarduerarekin zerikusia duten beste kirolari batzuen teknikari boluntario edo langile arduradun guztientzat.
- **Jokabide-kodeak** (egokiak) ezartzea (1. eranskina)
- **Zenbait eremu edo instalaziotan indarkeria prebenitzeko neurriak** (2. eranskina: harmailak, aldagelak, bulegoak eta bilera gelak ,eta sare sozialak)
- **Kirol jarduerari lotutako jardueretan indarkeria prebenitzeko neurriak:** ekitaldietan, sari banaketa eta trofeoak, edo komunikazio politika eta sare sozialen erabilera. Maltzurkeriak, desberdintasunak, deserosotasuna edo diskriminazioa eragiten duten egoerak saihestea.

- Klubak adingabeei eta helduei buruz egiten dituen **ikus-entzunezko komunikazioetan eta komunikazio idatzietan irudiak eta testuak errespetuz tratatu** behar dira. Aldez aurretik baimena emanda. Gorputzen adierazpen estereotipatuak saihestea. Hizkuntza sexista eta baztertzalea ez erabiltzea.
- **Prestakuntza espezializatua, hasierakoa eta etengabea, indarkeri prebentzioari eta Protokoloaren erabilerari buruzko sentsibilizazioan**, klubaren jardueran parte hartzen duten pertsona guztientzat, bereziki beste pertsona batzuen gaineko erantzukizuna dutenentzat, boluntarioak izan edo Bera Berako langileak izan.
- **Protokoloaren eta komunikazio kanalaren berri ematea eta zabaltzea**. Ahal den bide guztietan zabaltzea behar da, etengabe eta behin eta berriz. Babesarako ordezkariarekin komunikatzeko bidea azpimarratzea.
- **Protokolo** honetan ezarritako **betebeharrak ezartzea**.

7. Indarkeria hautematea

Indarkeriaren jatorria

Ezinbestekoa da hiru indarkeria mota hauek kontuan hartzea: indarkeria autoinflingitua, testuinguru-indarkeria (sinbolikoa eta egiturazkoa), pertsonen arteko indarkeria (pertsona batetik edo gehiagotatik beste pertsona batera edo batzuetara).

Nork erabiltzen eta jasotzen du/dute indarkeria?

Denok gara indarkeria motaren bat erabili eta jasotzeko gai. Hori norberaren aurka, testuinguru sozialak eta kulturak sustatua eta gauzatua, edo beste pertsona baten edo batzuen aurka egin daiteke.

Indarkeria egoera baten **lekuko izatea** eta egoera horren **berri ez ematea** ere **indarkeria-mota** bat da, batez ere kirol-arloan erabakiak hartzeko postuetan dauden pertsonentzat. Jarrera konplikatu horrek sinestarazten du indarkeriazko portaera horiek justifikatuta daudela, legezkoak eta/edo sozialki onargarriak direla, eta, hala, indarkeriak betikotzen direla eta horiek desagerraraztea galarazten dela.

Pertsonen arteko eta/edo testuinguruko indarkeria gerta daiteke:

- *berdinen artean* (talde bereko kideak, adin bera, genero bera, rol bera taldean, estatus bera)
- *aldean arteko desorekarekin* (kopurua, adina, generoa, estatusa, taldearen barruko rola)

Kontuan hartu behar dugu, halaber, Bera Berako kirol-jardueran parte hartzen duten pertsonen arteko **ezaugarrien interseksionalitatea**, aldagaien arteko gurutzaketa gertatzen den bezala, eta horrek kirol-testuinguru horretan indarkeria gerta daitekeen baldintzak aldatzen ditu.

Atalarteko interseksionalak: adina, kirol diziplina, praktika kategoriak edo mailak, generoak, arraza, sexualitatea, aniztasun funtzionala, boterearen rola edo hierarkia...

Bera Bera bezalako klub batean kontuan hartu beharreko **rolen artean**, indarkeria erabili edo jaso behar dutela esango genuke:

- **Kirolariak** (klubeko ataletako kirol taldeetakoak, udal instalazio partekatuetako banakako erabiltzaileak, laguntzaileak, senideak edo legezko tutoreak)
- **Borondatezko teknikariak edo klubeko langileak:** monitorea, entrenatzaileak, prestatzaile fisikoak, medikuak edo errehabilitaziokoak, arbitraje-langileak, instalazioetako langileak, zuzendaritzako langileak.
- **Entzuleak, zaleak** harmailetan, **jarraitzaileak** sare sozialetan, fisikoak eta digitalak.

Non eta noiz gertatzen da?

Indarkeria-egoerak ez dira soilik entrenamendu-denboran, lehiaketan edo kirol-instalazioko sortzen, baizik eta, askotan jarduera aurretik edo amaitu ondoren gertatzen dira, instalazioetatik kanpo edo are espazio birtualetan ere.

Adierazle espezifikoak eta zehaztugabeak

ADIRAZLE ESPEZIFIKOAK Ebidentzia fisiko eta/edo psikikoak Begi-bistakoa ikusita Arasorik gabe ezagutzen dira	Seinale: kolpeak, sinaleak, ubeldurak... ez dira justifikatzen jarduera fisiko edo kirol jarduerarekin. Indarkeria egoera bat BEHAKETA ZUZENA Egiteak EZAGUTZERA EMATEA Zuzena: indarkeriaren biktima jakinarazi Zeharkakoa: beste pertsona batek jakinarazi
ADIRAZLE EZ-ESPEZIFIKOAK Zuzenean zehaztu gabeko seinaleak ZANTZUA	- Arrazoirik gabe negar egitea. - Kirol jardueretan parte hartzeari erabakitasunez uko egitea. - Kirol instalazioetako gune jakin batzuetara joateari uko egitea. - Toki batean bakarrik edo pertsona jakin batekin (batzuekin) geratzeko beldurra, normala baino handiagoa. - Jarrera eta jokabidea kirol jardueran bat-batean eta arrazoirik gabe aldatzea. - Kirol errendimenduak arrazoirik gabe behera egitea. - Atzerakadak jokoeran, hala nola esfinterren kontrola galtzea eta jokabide erregresiboak. - Sintoma psikosomatikoak (gorputzaren bidez aditzera ematen den sufrimendua): lo egiteko arazoak; amesgaiztoak; jateko gogoa galtzea eta elikadura arazoak; buruko edo sabeleko min jarraituak, errepikatzen direnak, patologiarik gabe; nekea; kontrolik gabe negar egitea; tristezia; depresio sintomak; antsietatea. - Jokabide biolentoak edo neurriz kanpoko agresibitatea. - Autolesioak edo istripu sarriak. - Alkohola edatea edo drogak hartzea.
INDARKERIAREN ADIERAZLE ESPEZIFIKOETAKO BAT edo SEINALE EZ-ESPEZIFIKO BATZUK azterketa egin eta informazioa osatu ondoren, indarkeriaren aurkako JARDUKETA PROTOKOLOA AKTIBATZEA erabakiko da	

8. Jarduera Protokoloa

Hasierako jarduketa

Indarkeria-egoera bat gertatzen denean eta egoera hori detektatzen edo Babeseko ordezkariari jakinarazten zaionean, funtsezkoa da **hasierako jarduera**. Indarkeria jasotzen duen edo indarkeria komunikatzen duen pertsonaren **ENTZUTEA, HARRERA eta BABESA** izan behar ditu oinarri jarrera horrek, eta, ondoren, emango diren **hurrengo urratsei buruzko INFORMAZIOA** eman behar du, baita eskura dituen **arreta-baliabideak** ere.

"Indarkeria matxisten biktima-bizirauleei harrera eta akonpainamendua egiteko gida" Donostia (2022)

SAIHESTU BEHARREKO JARRERAK	JARRAITU BEHARREKO JARRERAK
Bere kontakizuna zalantzan jartzea, interes ezkuturen bat duela edo onura lortzeko istorioa asmatzen ari dela susmatzea. Emakume bat elkartera lehen aldiz hurbiltzean edo hitz egiterako lehen momentuan, egoeraren aurrean nola erantzun jakitea. Behar den informaziorik gabe erantzutea. Zerbitzura bideratzea indarrean dagoela edo lokalizaziodatuak zuzenak direla egiaztatzea gabe. Presazko erantzun azkarrak ematea. Dena erraz konponduko dela jakinaraztea, itxaropen faltsuak emanez. Biktima bizi duen egoeraren errudun eginez: "zergatik ez duzu lehenago esan?". Egoera gatazka soil gisa tratatzea.	Sinetsi iezaiozu. Bere kontakizuna inkoherentea bada, hainbat faktoreren ondorio izan daiteke: ez zaitu ezagutzen, ez du inoiz komunikatu, ez du onartzen gertatzen zaiona... Ziur aski ez dizu dena kontatuko hitz egingo duzuen lehenengo aldian, baina adierazteko gai dena esango dizu. Entzuna eta/edo informatua izan nahi duen emakumea elkartera hurbiltzen den lehen aldia edo ezaguna eta/edo parte-hartzailea bada ere, garrantzitsua da konfiantzazko lotura bat sortzea. Biktimak zuen elkartera joateak espazio seguru bat dela adierazten du. Leku atsegina eta beroa bat bilatu etenik gabe hitz egin ahal izateko. Aktiboki entzun, arreta galdu gabe eta begietara begira Beldurrik gabe galdetu baina bakoitzaren erritmoak errespetatu. Leku egokira iritsi dela ziurtatu eta esaiozu lehenago laguntzarik eskatu ez badu ezin izan duelako dela. Indarkeria matxista aldebakarreko jokabidea dela jakinarazi eta portaera edo pertsona bat kontrolatzea du helburu.
Zure irizpide eta erabakiak ezartzea, inposatzen bazara erasotzailearekin duen harremana gogoraziko diozu. Bizipena sinplifikatzea edo gutxiestea. Ez da egia une txar bat edo izaera kontua denik. Epaitzea, portaera batzuk gaixotasuntzat edo erokeriatzat jotzea; adierazpide edo jokaera matxalistak izatea edo genero-indarkeriari edo biktimei buruzko estereotipoetan erortzea. Hizketan aldez aurretik kontsultatu gabe bakarrik edo lagunduta egotea inposatzea. Lehenengo entzunaldi baten ondoren agur esatea.	Gertaera kontatzeko tarte eman, modu desantolatuan bada ere. Informazioa argitu arte itxaron, bereziki indarkeriaren onarpenarekin edo ematen dion azalpenarekin zerkusua duena. Erantzuterakoan, enpatia eta ulermena erakutsi. Negarra, haserrea edo ahozko oldarkortasuna bezalako emozioak adierazteko astia eman, betiere lasaitasunerantz bideratzen bada. Norbaitekin badoa, galdetu beste pertsonak hizketa entzutea nahi duen. Norbaitekin bazoaz, galdetu beste pertsonak hitzaldia entzun dezan. Adingabea bada, elkarriketa sakona haren legezko tutoreen aurrean edo haien baimenarekin egin behar da. Ziurtatu behar duen guztietan laguntzeko prest zaudela. Deribatu diozun zerbitzuren batera joan arren, baliteke espazio hau libre hitz egiteko gorde nahi izatea. Eskaini aukera hori, elkarrekin ahal duen neurrian.

Jakinarazteko betebeharra

- Pertsona baten aurkako indarkeria egoera edo horrelakoen zantzuak detektatzen edo jasaten dituen edozein pertsonak horren berri eman beharko du.
- Betetzen den kargua, lanbidea edo jarduera dela eta hurrei laguntza, zainketak, irakaskuntza edo babesak eman behar dieten pertsonak, hala nola kiroldegiko arduradunek, entrenatzaileak eta monitorea, egoeraren berri emateko betebeharra izango dute.
- Delitu egitateak izan daitezkeelakoan, estatuko segurtasun indar eta kidegoei jakinaraziko die. Beste edozein egoeratan, Babeserako Ordezkaritari jakinaraziko dio, eta agintariekin lankidetzan aritu eta erabateko konfidentziasunez jokatu beharko du.

Kanpo-komunikazioak

Babeserako ordezkariek:

1. Donostia Kirolaren zuzendaritza informatuko du; azken horrek, eskura dauden zantzuen eta ebidentzien arabera indarjeria jaso duen pertsona babesteko kautela neurriak –ahal direnak– abian jarriko ditu.

Adingabea bada eta egoeraren arabera, honako hauek informatuko ditu:

- Adingabea haur eskolan edo lehen mailako irakaskuntzan eskolatuta badago: Ikastetxeko Unitate Profesionala eta Gizarte Zerbitzuak.
- Bestela, Gizarte Zerbitzuak, kirol kluba edo kirol erakundea edo legezko tutoreak, kasuaren arabera.

2. Haiekin koordinatuta adostutako neurriak hartuko ditu.

3. Egoera erregistroan jasoko du:erregistroan sartzeko data, gertaeraren data, jardueraren esparrua; erregistroa egiten duenaren datuak; laguntza eskatzen duenari buruzko informazioa eta harremanetarako datuak; erasotzailearen datuak, erasotakoren datuak, eta, adingabea bada, familiakoen datuak; egitateen azalpena; eta hartutako neurriak.

Nori eta nola eskatu laguntza

Salaketa horiek instalazio bakoitzeko babes-ordezkararen aurrean egin ahal izango dira, bai zuzenean, bai Donostia Kirolak herritar guztien eskura jarriko duen salaketa-kanalaren bidez. Kanal horren bidez jasotako salaketak erreferentziako instalazioari dagokion babes-ordezkariek kudeatuko ditu.

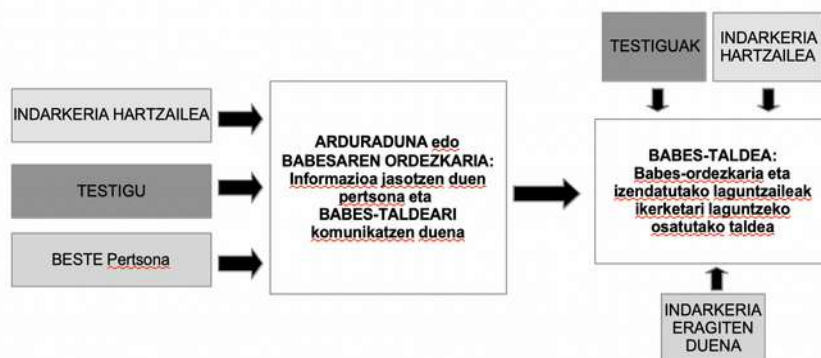
ARAU-HAUSTEEN BERRI EMATEKO BIDEA (DONOSTIA KIROLA)

<https://centinela.lefebvre.es/public/concept/1726124?access=3sN9jBvGp%2BL9tFJhYzFrK0mp1BOO%2FRBIkty2Wch18Mg%3D>

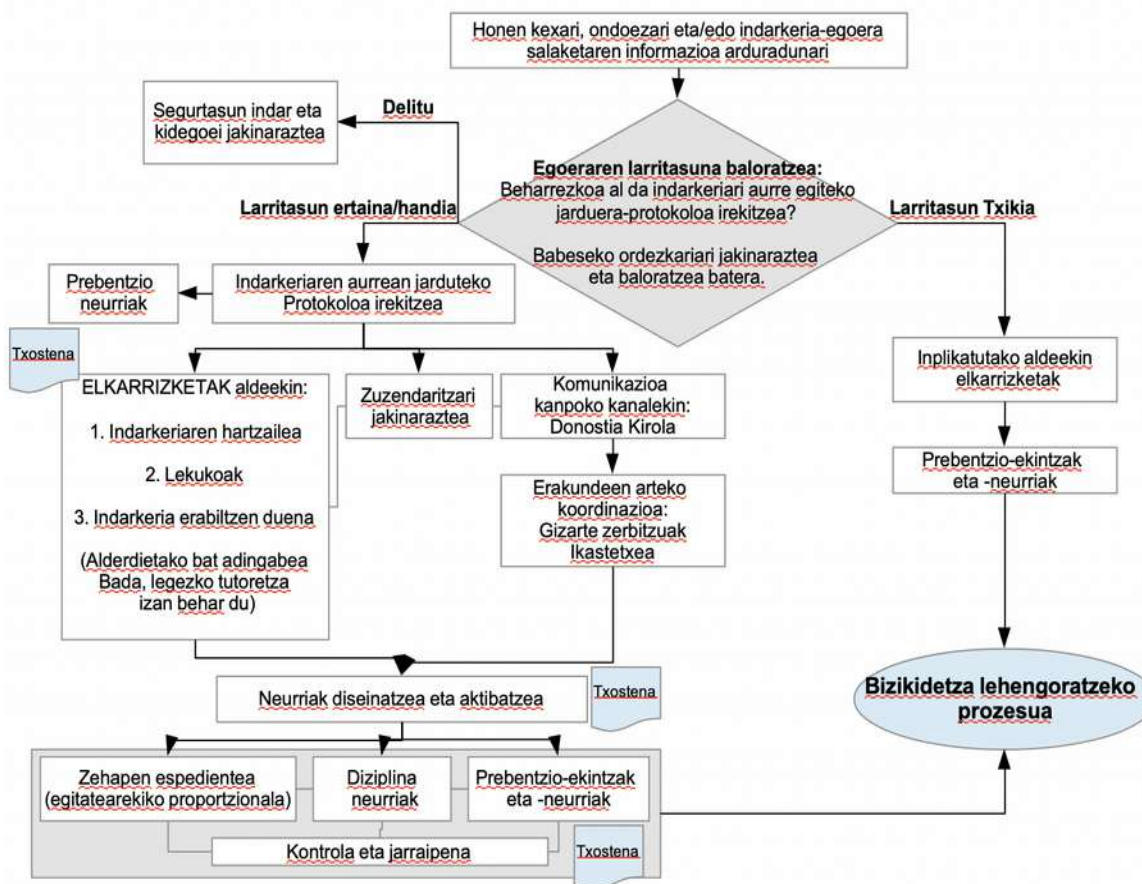
Zure taldekoak gara zerbitzua: Eusko Jaurlaritzaren laguntza zerbitzu bat da, indarkeria kasuak salatzeko edo jakinarazteko. Horrez gain, ongizate kultura sustatzen jarraitu nahi duten entitateei aholkularitza eta akonpainamendua ere eskaintzen die. (<https://www.euskadi.eus/web01-a1berkir/es/>)

Komunikazio-bideak eta jarduteko prozedura

AGENTEEN ETA INFORMAZIO-FLUXUEN MAPA

INDARKERIAREN EGOERAREN AZTERKETA

Jarduteko prozeduraren deskribapena

Indarkeria jasotzen duen pertsonak edo horren lekuko diren hirugarren pertsonak indarkeria-egoeraren berri eman ondoren, Babes Taldeak egoera horren **larritasuna baloratu** beharko du. Larritasun horren arabera *bide formal* (ertaina edo larria) edo *informala* (txikia) har dezake. baten arabera jarduteko. **Delitua** izanez gero, segurtasun-indar eta -kidegoei ere jakinarazi beharko zaie.

Larritasuna txikia bada, aldeekin elkarrizketak egingo dira, bi aldeei diziplinazko zehapenik dagoen jakinaraziko zaie, eta haien arteko bizikidetzeta eta horiekin batera doan ekosistema berrezarri ondoren saiatuko dira. Horrelako gertaerak berriro gerta ez daitezen, beharrezkoa izan daiteke prebentzio neurri eta ekintzak. Indarkeria jasotzen duen pertsona aurreko ebazpenarekin gustura ez badago, protokolo formala irekitzeko eska dezake. Prozedura informal honen erantzuna ez da 7 egunetik gorakoa izango.

Larritasuna ertaina edo handia bada, indarkeriaren aurkako jarduera formalerako protokoloa irekitzen da. Prozesuak ez du 10 egun baino gehiago iraun behar.

Beharrezkoa da ataleko zuzendaritzari eta **Bera Berako zuzendari nagusiari jakinaraztea**. Azken hori atalarekin **koordinatu beharko da eta Donostia Kirolarekin** eta, udal instalazio bat izanez gero, hura egin den **instalazioetako Babeseko ordezkariarekin** kanpo-komunikazioaz arduratuko da. Donostia Kirolak erabakiko du kanpoko beste lankidetzeta batzuk beharrezkoak diren (Gizarte Zerbitzuak edo Ikastetxea, adingabe baten kasuan).

Kautelazko neurriak ezarriko dira, ikerketa-prozesua egiten den bitartean aldeak babestuko direla ziurtatzeko (aldean arteko distantzia fisikoari eta komunikazioari eustea, entrenamendu edo lehiaketetara ez joatea...).

Ikerketa prozesuari dagokionez, **elkarrizketak** egin beharko dira honako hauekin: indarkeria jasotzen duen pertsonarekin, indarkeriaren lekuko izan daitezkeenekin eta indarkeria erabili duenarekin. Alderdiren bat adingabea bada, arduradunekin edo legezko tutoretzarekin batera aurkeztu behar da, eta haiei telefonoz edo posta elektronikoz jakinarazi behar zaie gertatutakoa.

Uneoro:

- Aldeen konfidentzialtasuna, zuhurtzia eta babesa bermatzea.
- Aktiboki entzutea, ez epaitzea, errespetua eta enpatia.
- Alderdi, hartzaile, lekuko, erasotzaile eta ikerketaz arduratzen diren babes-ekipo delegatuen gaineko errepresalia oro saihestea.
- Alderdiak lasaitzen saiatzea, indarkeria oro har gaitzesteko klubaren jarrera irmoarekin eta indarkeria-egoera horren edo beste mota baten aurrean jarduteko eta prebenitzeko neurriak ezartzeko borondatearekin, berriro gerta ez daitezen eta kluba gune seguru eta libre bihur dadin.
- Aldeek helburu hori lortzeko parte hartzea.
- Bizikidetzaren lehengoratzeko neurriak abian jartzea, ez bakarrik inplikaturako aldean artean, baita haiekin batera doan ekosistema osoan ere.

Behar den informazioa bildu ondoren, behar diren **neurriak diseinatu eta aktibatu** beharko dira:

- Behar diren diziplina edo zehapen neurriak diktaminatu eta jakinaraztea. Horiek gertaerekiko, larritasunarekiko, inpaktuarekiko eta errepikapenarekiko proportzionalak izan behar dute. (3. eranskina. Hutsegiteen sailkapena)
- Neurri espezifikoaren plana diseinatzea, antzeko indarkeria-egoerak berriro gerta ez daitezen. Araudi eta jokabide-eredu egokiak ezartzea, horren gainean sentibilizatzea, arduradunak hautemateko eta prebenitzeko prestatzea. Bizikidetzaren errespetua, enpatia eta komunikazioa sustatzea. Bera Berako hainbat roletako parte-hartzaileen arteko harremanak sendotzea.

Egin beharreko **txostenei** dagokienez:

- Elkarrizketetan edo elkarrizketetan oharrik hartu behar dira, ikerketa-prozesua egiten den bitartean, gertaeren txostena egiteko eta Bera Berako zuzentzaruari eta kanpoko eragileei, hala nola Donostia Kirolari, jakinarazteko. Gainera, ondoren neurriak diseinatu eta aktibatzeke balio izatea.
- Diziplina edo zehapen espedientea erregistratu eta alderdiei jakinarazi behar zaie.
- Protokoloa ixteko azken txostenean, aurreko txostenak jaso behar dira, bai eta bizikidetzaren berrezartzeko proposatutako jardueraren eta neurrien eskema ere, eta Bera Berak kirol-jardueraren garatzen duen atal, jardueraren eta instalazio guztietan gune seguruak eta indarkeriarik gabekoak sortzea.

Azkenik, ezinbestekoa da aurreko indarkeria-egoeretan egindako jardueren **jarraipena** egitea, errepikatzen ez direla ziurtatzeko eta etorkizuneko egoeretan ikasteko. Kirol-indarkeriaren aurrean etengabeko detekzio-, prebentzio-, sentsibilizazio- eta jarduera-prozesua da, eta Bera Berarekin nolabait zerikusia duten pertsona guztiek parte hartzen dute eta erantzukizuna dute.

Bizikidetzaren lehengoratzeko prozesua

Prozesu honen helburua da ingurumeneko baldintzak eta harreman egokiak sortzea taldeko pertsonen artean konfiantza, tratu ona eta segurtasuna berreskuratzeko. Horretarako, taldean komunikazioa sustatu behar da, bizitako egoeraren ondorioak parteka ditzaten, horri buruzko sentimenduak eta emozioak azal ditzaten, konpontzeko helburuarekin.

Hortarako tresnak: komunikazio asertiboa, entzute aktiboa, erasotako zatiaren jabekuntza, empatia eta alderdi erasotzailearen kaltearen kontzientziazioa, lankidetzaren, kide izatearen zentzua eta jabekuntza kolektiboa.

Parte hartzen duten aldean eta dagokien taldearen parte-hartze aktiboa funtsezkoa da bizikidetzaren modu eraginkorrean lehengoratzeko.

Bera Bera Bera, bere zuzendaritza eta talde, atal, instalazio, jarduera eta ekitaldietako arduradunak indarkeriaren detekzioan, prebentzioan eta aurrean jardutean inplikatzeko funtsezkoa da indarkeria gutxitzeko eta kirola egiteko gune seguruak lortzeko.

9. Bibliografia

Gidak eta material osagarriak:

Programa: Euskadin adingabeei zuzendutako kirolaren esparruan ingurune seguru bat eraikiz

<https://www.gipuzkoa.eus/eu/web/kirolak/adin-txikikoen-ongizatea>

Kirol erakundeentzako tresna kutxa agiria

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/kirol_eskola_argitalpenak/eu_def/adjuntos/TXOSTENA_Caja-de-herramientas-para-iniciar-el-proceso-de-implementacion-bienestar_SEPT_eu.pdf

Haurrak eta nerabeak babesteko protokoloa

https://www.gipuzkoa.eus/documents/4004868/0/LC_Protocolo+de+protecci%C3%B3n+infancia_editable_.pdf/a756a13c-34f6-e0d0-13f6-fb54ffb75ba6?t=1679396854552

Indarkeriaren prebentzioa kirolean. Donosti Kirola

<https://www.donostia.eus/kirola/eu/instalazioak/sarrera/indarkeriaren-prebentzioa>

Kirolean emakumeen kontrako sexu-jazarpena eta abusuak prebenitzeko gida. Protokoloegiteko jarraibideak. Emakunde (2015)

https://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_guias2/eu_emakunde/adjuntos/29.gida.kirola.pdf

UNICEF: Entornos Protectores. Infancia y Violencia; Hoja de Ruta para la LOPIVI

<https://www.unicef.es/publicacion/entornos-protectores>

Indarkeria Matxistaren biktima diren eta desgaitasuna duten emakume eta neskak. Emakunde (2019)

https://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/violencia_coordinacion/eu_def/adjuntos/Pautas_Interv_2019_eus.pdf

Indarkeria matxisten biktima-bizirauleei harrera eta akonpainamendua egiteko gida. Donostiako Udala (2022)

<https://www.berrituz.eus/es/biblioteca/guia-para-la-escucha-acogida-y-acompanamiento-a-victimas-supervivientes-de-violencias-machistas-indarkeria-matxisten-biktima-bizirauleei-harrera-eta-akonpainamendua-egiteko-gida/bi-581540/>

Gida, teknologia digitalen erabilera arduratsua izateko kirol-erakundeetan adingabeekin.

<https://www.gipuzkoa.eus/eu/web/kirolak/eskola-kirola/formazioa/gidak-teknologia-digitalak>

Informe “Apps sin violencia sexual”. Federación de Mujeres Jóvenes.

<https://mujeresjovenes.org/informe-apps-sin-violencia-sexual/>

#Kulturadigitala. Baliabide digitalen erabilerari buruzko baliabideak. Datuen eta irudien babesa. Gipuzkoako Foru Aldundia

<https://www.gipuzkoa.eus/eu/web/kulturadigitala>

Redes sociales y adolescentes. Lo que tienes que saber. Unidef

<https://www.unicef.org/uruguay/crianza/adolescencia/redes-sociales-y-adolescentes-lo-que-tenes-que-saber>

Deporte, inclusividad y diversidad LGTBI. Guía teórico práctica.

Universitat de Valencia, Facultad de la Educación Física y el Deporte.
Generalitat de Valencia. Davis-Davis, José y Gil-Quintana, Javier (2023)

<https://www.uah.es/export/sites/uah/es/conoce-la-uah/compromiso-social/igualdad/.galleries/Unidad-de-Igualdad/Deporte-inclusion-y-diversidad-LGTBI-UV2023.pdf>

Diversidad en la actividad física y el deporte. Generalitat de

Valencia. Diversitats. Uvsports.

https://www.uv.es/diversitats/Guia_cast